

Deres Ref.

Vår ref. (Bes oppgitt ved svar)

Dato:
21.05.19

PRIS FOR VELDREVEVET GÅRDSBRUK 2018 ER TILDELTE DAG JØRAN EINVIK OG MERETHE SUND, HOMBORNESVEIEN 16, 8920 SØMNA.

Statutter for utdeling av vandrepokal for veldrevet gårdsbruk.

Vedtatt av styret i Nordland landbrukssekskap på møte den 26. april 2012.

Kandidaten skal være en god ambassadør for landbruksnæringa.
Som kandidat kan være enkeltbruker, brukerfamilie eller fellestiltak.

Følgende kriterier skal vektlegges ved valg av kandidat:

- Kandidaten skal være utadrettet og ha en positiv holdning til yrket.
- Gården skal være et positivt element i kulturlandskapet.
- Det stilles krav om total kvalitet i produksjonen. Total kvalitet omfatter blant annet etikk, jord- og plantekultur, dyrestell, produkt kvalitet og at produksjonsfaktorene er tilpasset hverandre.
- Gården skal ha en sunn økonomi og en fornuftig utnyttning av ressursgrunnlaget.

Vandrepokalen for 2018 er tildelt Dag Jøran Einvik og Merethe Sund, Brekkeidet, Sømna.

Kandidaten er foreslått av Sømna kommune og Sømna bondelag. De skriver bl.a. følgende:

Sømna bondelag og Sømna kommune mener at dette flotte bruket med det positive brukerparet er verdige vinnere av prisen for veldrevet gårdsbruk i Nordland i 2018.

Bøvolden er et meget velholdt bruk. Gårdstunet er innbydende, ressursene utnyttes godt og de har god kvalitet på produktene sine. Dag Jøran Einvik og Merethe Sund er dyktige gårdbrukere med stor samfunnsinteresse og en meget positiv holdning til landbruket som gir ringvirkninger også utenfor lokalsamfunnet.

De driver både melk- kjøtt- og svineproduksjon. De har bidratt til opplæring av barn og unge gjennom avløserkurs og lærlingeordning samtidig som de åpner bruket som en læringsarena for andre gårdbrukere.

De har bygd opp bruket stein for stein fra et nedslitt båsfjøs til det nå er en veldrevet arbeidsplass for folk og fe.

Flere av våre lokale rådgivere har ønsket å komme med støtteerklæringer så vi kan med hånden på hjertet hevde at det er et bredt landbruksmiljø som står bak forslaget. Uttalelsene ligger vedlagt. Dette gjelder både Tine, Nortura, Norsk landbruksrådgivning og Sør-Helgeland opplæringskontor.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

Utvalget som har vurdert innkomne forslag vil spesielt nevne følgende argumenter:

Brukerparet er født i 1974. Dag Jøran overtok besteforeldrene sin gård da han var 18 år. De overtok heimgården i år 2000. Dag Jøran har fagbrev som landbruksmekaniker. Merethe er utdannet lærer og begynte å jobbe på skole i Sømna i 2000. Hun har tatt stadig større del i drifta etter hvert som bruket vokste. For noen år siden sluttet hun som lærer for å ha full fokus på gårdsdriften og landbruket. Brukerne har tre døtre på 10, 16 og 19 år. De har prioritert ferie og fritid sammen med barn og venner. Dette ble mye lettere da de fikk melkerobot i 2010.

Foreldrene til begge hjelper til, spesielt ved store utbygginger, men også i det daglige arbeidet. De har også fått mye hjelp fra yrkesbrødre og venner, både med faglige råd og praktisk hjelp. Brukerne har vært heldige med dyktige og ansvarsbevisste avløsere. De har i tillegg hatt en person ansatt i nesten full stilling de senere år.

Eiendommen er totalt på 1 532 dekar. Da de overtok drifta i år 2000 var det 360 dekar dyrka jord. De har dyrka opp, grøfta, profilert store deler av eiendommen og kjøpt dyrka jord av naboen. I tillegg har de rydda og gjerda inn store områder til beite de senere år. I dag har de 476 dekar fulldyrka og 31 dekar innmarksbeite på egen gård. I tillegg leier de to gårdsbruk slik at de totalt driver 561 dekar fulldyrka jord.

De har mye tung jord, men god jord- og plantekultur. Husdyrgjødsla utnyttes godt med bruk av slangespreder og nedlegger. Jevnlig fornying av enga, vedlikehold av dreneringsanlegg, kalking, rett gjødsling og sortsvalg gir gode grasavlinger. Grashøstinga er godt mekanisert. I 2018 hadde de ett dekar potet og 92 dekar bygg og resten var til grovfôrproduksjon.

Da de overtok drifta i år 2000, var buskapen på 16 melkekyr og 59 øvrige storfe med melkevotepå ca. 80 000 kg. De har kjøpt og leid seg opp slik at kvoten er på 440 000 liter i dag. De har ca. 55 melkekyr med god avdrått og full oppføring av slakt. Oksene blir slakta ved ca. 330 kg slaktevekt. Brukerparet har levert elitemelk i alle år. I 2014 fikk de Sølvтина fra Tine for 15 års sammenhengende leveranse av elitemelk.

Det gamle storfe fjøset var fra 1960 med ombygginger og utvidelser på 1970- og 80-tallet. I 2007 bygde de om plansiloen til bingefjøs i to etasjer. Dette ble kalveavdeling med atomatføring. I 2010 ble det bygd ny løsdriftsfløy for melkekyrne med melkerobot og 50 liggeplasser for kyr. I 2017/2018 utvida de bygningen med egen avdeling for tørrkyr og kviger med 31 liggebåser. Innovasjon Norge innvilga tilskudd og lån til begge utbyggingene.

I 2004 bygde de grisehus for ca. 50 årspurker i kombinert produksjon og produserer opp til konsesjonsgrensa. Innovasjon Norge ga tilskudd og lån. Sommeren 2018 la de om til SPF-produksjon (Specific pathogen free). Målet er å utvikle ekstra friske griser, og det er krav om helseovervåking og dokumentasjon. Hele grisehuset ble tømt for dyr og utstyr inkludert ventilasjonsanlegg. Fjøset ble så desinfisert og stod tomt en måned før det ble satt in SPF-gris. Dette kostet store summer, men nå har de gris med bedre tilvekst og mye bedre helse.

Etter hvert som dyretallet på gården er utvida, har lagringskapasiteten for gjødsel blitt økt i samsvar med kravene på dette området.

I 2006 bygde de redskapshus/verksted hvor det også har vært avholdt fagmøter. I tillegg innredet de møterom på loftet med plass til 50 personer. Her har det også vært mange forskjellige fagmøter og tilstelninger. Lokalet har også vært brukt til bursdagsfeiring og konfirmasjoner. Dag Jøran og Merethe er delaktige i å utvikle fagmiljøet i regionen. De har ofte besøk av andre bønder til kaffe og lunsj. Disse møtene er nyttige både faglig og sosialt.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

På avløserkurs trengte elevene kunnskap om gris. Brukerparet stilte opp og lærte de om gris. To av elevene hadde også praksisen sin på gården. Gården har også blitt benytta av Val landbruksskole som praksisplass og har hatt tre elever der i praksisperioder.

Sør-Helgeland opplæringskontor har oppretta en prøveordning med lærlinger på gårdsbruk slik at de kan lære landbruksfaget. Dag Jøran og Merethe har status som godkjent lærebedrift og var den første gården på Sør-Helgeland som tok inn en lærling.

Bruket er med i Holand Jaktfelt og både Dag Jøran og Merethe er aktive jegere. Begge har felt elg. Ungene er også med på jakta og får grunnopplæring i å forvalte utmarksressurser.

Etter bygging av grisefjøsset i 2004 har de hatt et årlig møte med gjennomgang av drifta og økonomien på bruket. På møtene deltar deres kontaktperson i banken, regnskapsføreren og rådgivere fra Tine og Nortura. Brukerparet er fornøyd med møtene, men det krever at banken har en kontaktperson som forstår landbruk. Ved føring av regnskapet blir utgifter og inntekter splittet på de to husdyrproduksjonene. Da ser de hvor de tjener og taper penger.

Brukerne holder seg faglig oppdatert og mener det er viktig å være med på faglige arrangementer og andre ting som skjer i landbruket.

Merethe er engasjert i ulike styreverv. Hun sitter i kommunestyret i 2. periode for AP, med i landbruksnemnda i 2 perioder, styret i Sømna bondelag i 2 år, med i kretsutvalget i Nortura i Sør-Helgeland, med i arbeidsutvalget i Nortura Nord-Norge fra 2013, medlem i hovedstyret i Nortura på landsplan fra 2017, Norturas representant i styret i Norges Bondelag fra 2018, tillitsvalgt i Sømna produsentlag i Tine i 2 år og styreleder i Sømna håndballgruppe i 2 år og trener i noen år.

Dag Jøran og Merethe vil fremheve det gode fagmiljøet og aktive landbruket i Sømna. De skryter av landbrukskontoret i kommunen som de mener har stor betydning for landbruket lokalt. De trekker også fram de mange gode rådgiverne i landbruket på Sør-Helgeland.

Brukerparet har hatt stort pågangsmot, har bygd opp et mønsterbruk, fått 3 barn, engasjert seg i bygda, landbruket og samfunnet for øvrig. De er flinke faglig, har en utadrettet holdning, har betydd mye for landbruksmiljøet i distriktet og er et eksempel til etterfølgelse for andre. Brukerparet er verdige vinnere av pris for veldrevet gårdsbruk 2018 i Nordland.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523